

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — " —
četrt " 6 " 50 " —
mesec " 2 " 20 " —

V upravnštvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — " —
četrt " 5 " 50 " —
mesec " 1 " 70 " —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inose sprejema upravništvo Katol. Tiskarni, Koprive ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo ne frankovana pisma vsprejemajo.

Uredništvo je v Sebiških ulicah št. 2. I.

Izhaja vsak dan, izvenedelje in praznike, pol 6. uri popoldne.

Štev. 290.

V Ljubljani, v sredo 19. decembra 1900.

Letnik XXVIII.

Izid volitev v IV. skupini.

Slava!

Slava!

Zmaga na vsej črti!

Liberalci povsod na tleh!

Pri večrajšnji volitvi v četrti skupini so dobili:

Viljem Pfeifer

3072 glasov,

liberalni protikandidat Ivan Globočnik 1803 glasov.

Josip Pogačnik

5429 glasov,

liberalce Gustav Pirc pa 915 glasov.

Franc Povše

2198 glasov,

protikandidat Franc Zupančič le 1649 glasov.

Ivan Vencajz

5411 glasov,

liberalni kandidat Josip Lenarčič le 815 glasov.

Dr. Ignacij Žitnik

2839 glasov,

protikandidat Ivan Božič le 2518 glasov.

Absolutna večina naših kandidatov znaša torej **11.189** glasov.

Po volivni borbi.

Katoliška zavest našega ljudstva je prestala zopet veliko preskušnjo s sijajnim uspehom. Vse sovražne sile in vse strasti so šle v boj proti nam. Vsa sredstva so se poskusila, da se zapelje naše ljudstvo, a ljudstvo je stalo z nami in je z odločno besedo zavrnilo liberalizem. Ljudstvo nam je ostalo zvesto, in mi se hočemo žrtvovati v delu za to ljudstvo. Izgubili nismo ničesar, ampak utrdili si svoje stališče, da gledamo brez strahu v bodočnost. Ljudstvo je z nami, mi smo z ljudstvom, in na Dunaj pošljemo moše, ki bodo delovali kot katoličani in Slovenci v blagor domovine. Slava poslancem in volivcem, hvala vrlim somišljenikom, ki so nam priborili tako lepo zmago.

Volivcem kmet. občin.

Volitve za državni zbor so končane. Sijajni izid je dokazal, da so volivci s prepričanjem in navdušenjem oddali svoje glasove, kak jim je velevala njihova verska in domovinska zavest. Ta volitev ustanovila trajno in nerazrušno zvezo med narodom in njegovimi zastopniki. Izvoljeni poslanci izrekamo vsem svojim zavednim volivcem iskreno zahvalo za izkazano zaupanje ter izjavljamo, da bomo vsem svojim močmi delali za duševni in gmotni napredek svojega naroda po edino pravem našem geslu: Vse za vero, dom, cesarja!

V Ljubljani, dne 19. grudnia 1900.

**Viljem Pfeifer, Josip Pogačnik, Franc Povše
Ivan Vencajz, dr. Ignacij Žitnik.**

LISTEK.

Johana na smrtni postelji.

(Bajka.)

Smrt na vrata potrklja:

Ljuba Johana, al' si doma?

Umrla je. Lep zimski dan je bil; ona je pa umirala. In stare žene iz vasi so ji pele našo lepo pesem: »Smrt na vrata potrklja; Ljuba Johana, al' si doma?« Do dolgo časa se je mislilo o umirajoči, da je možak. Ob smrti se je pa jasno izprevidelo, da ni, da je bila le potvorjena baba. V Poljanah so jo krstili za Janeza. Zmotili so se; bila je Johana. In sedaj je umirala!

Šest sinov je stalo poleg njene smrtno postelje, vsi obupani in nevtolažljivi. Gledala jih je milo. Zeblo jo je v srce; zapustiti jih ji je bilo treba. In govorila jim je v slovo in razkrila jim je svoje ostarelo srce:

»Jaz sem vas le varala. Izdajala sem se za vašega očeta, bila sem pa le baba, navadna beraška baba. Nič več, nego baba! Govorila sem po babje, delala sem po babje in vi ste se z menoj vred obnašali po babje.

Lukec, bolečina moja in težava moja, ti si moj prvi, najstarejši sin. Svet te je zavrgel! zavržem te tudi jaz. Bodi v zasmeh

med svojimi tovariši! In tvoj tovariš bodi zaničevan na vsem okroglem svetu. Pokopal si mojo slavo od Triglava do Kolpe. Lukec, proklinjam te!

In ti Gustel, Kmet vseh kmetov! Pet tisoč, štiristo, devet in dvajset mož te je obsodilo; jaz te pa vendar ne obsodim. Ti si kmet vseh kmetov! Tvoja žalostna prikazen najbolj spričuje, kako slabo se godi kmetu. Kmet vseh kmetov in tako ponižan! Žilindra in namazan jezik, vila ob bobinjskem jezeru in premovanje bikov — nič, prav nič te ni moglo rešiti. Kmet vseh kmetov, padel si in za teboj kurijo z ajdovico. Vendar te pa ljubim, in te bom ljubila do zadnjega dihleja. Umiram in v oporoki ti zapuščam: Ostani kmet vseh kmetov, dokler ti je mogoče, ker tri tisoč rainsev na leto je lepa reč.

Sedaj pa ti, moj vrhniški škorenj! Tudi jaz sem se bahala s svojimi škornji in kazala svoj kveder, toda ti si si priboril slavno ime od škornja, jaz pa ne. In tvoje je več! V sencu žandarjev je tvoje prebivališče. In žandarjev se ne bo konca, torej tudi ti še lahko upaš boljših časov. Pet tisoč štiristo deset in jeden mož sicer pravi, da nisi škorenj, marveč samo raztrgana copata, toda ne boj se! Moj sin, moj škorenj, stvarstvo mojega črevljar-

skega rojstva, slava tebi in tvojim! Kedor škorenj zaničuje, gorje mu! Samo še toliko napreduj, da postaneš par škornjev, pa bo dobro! Ljubim te, ker sem tudi jaz prijateljica škornjev v besedi in dejanju. Dobi samo še par k svojemu škornju, in lahko umrem!

Tudi ti stojiš ob moji postelji, moj ljubeznjivi božični sinček. Na jaslice sem te mislila postaviti v štalico, sedaj pa jaz umiram in ti se izpreminjaš. Dva tisoč, osemsto, devet in trideset tvojih sosedov je izjavilo, da nisi za štalico, marveč k večjemu za . . . pred njo. Moj sin si, božič se ti je reklo, hudiček te zmerjajo: huda je za te. In če pričakuješ boljših časov, se motiš. Pojdi z menoj! To je tebi moja zadnja beseda!

Še ti, moj sinko iz Globokega! Dva tisočaka so ti zapili tvoji prijatelji, toda tritisoč, dva in sedemdeset mož je zapriseglo smrti tvoji globočini. Bojim se, da me ne zatajiš po moji smrti. Vse je mogoče. Ne zaupam ti! Spoznal boš morda, da se s papirjem ne zadene v srce, da se potiskan papir rabi lahko za razne namene in da vino ni vse. Moj sinko, ti si bil naš medved! Slabo si plesal! Zato te zaničujem v svoji smrtni uri.

Zadnji si pa ti, moje nezakonsko

dete. Očeta ne poznaš; jaz tudi ne. Moji bitni se pretaka v tvojih žilah grofovskih. Barbo je preveč skrbel za-te, da bi ne b. suma o njegovem očetovstvu. Morebiti pa tudi Schaffer, ali celo gorjanski baron Schwegel tvoj oče. Vsi ti so imeli znanja menoj in še drugih cela kopica. A lahko zataje; jaz te pa zatajiti ne morem. Moja poljanske Johane sin si in ostaneš! Na dvatisoč dvesto mož je sicer reklo, nisi za nobeno rabo, toda tvoja mati Johana ostane do zadnjega dihleja s teboj. Prenesaj svoje stiske, kakor veš in znaš! Tepsij; nemškutarsko odejo si si napravil, m Kočevarje si se vstulil, višji uradniki sami osebno šli za-te v boj, pa si vendar tepen in poražen in pobit, da se meni snliš, tvoji umirajoči materi.

Sapa mi že zastaja! Moji sinovi! Kmalome bo konec. Če me preživite, bodite pametni, nego je bila vaša mati Johana. Nikar se ne oblačite v moška oblčila, če ste babe! S tem svetom v prepuščam same v ti solzni dolini.

Izgagala je starka. In zaplakali so nepirji in čuki po naši deželi. Johane iz Poljan ni bilo več! Po celi deželi se je pa o. vala pesem:

„Mi gremo naprej, mi gremo naprej,
Mi streli!“

Zmaga na celi črti.

Prestali smo zdavnaj otročjo dobo, v eri so se Slovenci igrali z lepimi besedami. Prestali smo tudi mladeniško dobo, smo sanjali v nekem neizraznem čustvoju. Sedaj smo prišli v moško dobo, ko unamo, mislimo in podiramo nasprotje.

Včerajšnji dan je bil drugi veliki bojni. 12. in 18. grudna sta bila zmagovalna. Zmagali smo z vsemi svojimi kanati, deloma z ogromnimi večinami.

Ko bi mi bili stranka, bi zdaj pisali uhovite zmagospeve in slavili svoje zmage.

A mi se čutimo danes kot ljudstvo. Pol-narodna stranka ni nikaka klika, ni ena stranka v navadnem pomenu te odine besede. To, kar se imenuje katoliško odna stranka, je pošteno slovensko ljudstvo na Kranjskem. Oni, ki ne pripadajo tej ranki, ne pripadajo k poštemu, katoliškemu slovenskemu ljudstvu.

Zato se ne bahamo. Včerajšnji uspeh le naravni izraz ljudske volje, če ima katol.-narodna »stranka« kako lugo pri tem, ne more biti druga, nego da je nje vodstvo spoznalo prave pobe našega ljudstva in njim primerno položilo v politični boj za zmago ljudskih interesov. Tam, kjer je ljudstvo najbolj zalno, se je najštevilnejše odzvalo našemu zboru, koder doslej še ni prodrlo v širne je to spoznanje, bomo pa poskrbeli, da kmalu zgodi.

Najsrčnejše pa moramo zahvaliti svoje sodelavce, ki so neumorno delali za to sveto stvar. Posebno se zahvaljujemo t. g. duhovnikom, ki jih je zadnje »Narode« tako pobalinsko blatil. Prepričani smo se, da imajo ravno oni duhovniki največ vpliva, ki jih »Narod« najbolj krtači. Hvala! In že naprej izražamo svoje upanje onim gospodom, ki jih morda misli hodnje dni »Narod« napasti. Drago vam di!

Vsaka zmaga se mora izrabiti. Mi jo moramo znati izrabiti — brez skrbi!

Prošli dnevi volivne borbe so v liberalnem časopisju bili dnevi brezmejnega podati. Kar se je tu delalo, presega vse meje. »Narodovci« so te dni v laži in neumnosti storili vse, kar je bilo mogoče. V čelu vsem dr. Tavčar, ki je hlinil in nil, penil in molil in pri tem nad duhovno in cerkev izlil vse izbruhe svoje strastne šepetane. Videli smo »inteligentne« ljudi, kakor Vilfana, Trillerja in Treota, kateri so dli na Slančevem nivoju in se niso sramovali najneumnejše bedarije kvasiti volivcem, kar jim jih je podal njih veliki mojster alovrh.

Kakor besna furija je šla liberalna agencija po deželi. Zbesnela je, in sedaj se di, da ni dosegla svojega namena. Naše ljudstvo je pokazalo, da ga s takimi sredstvi še ni mogoče pridobiti.

Kdo je najbolj udarjen pri teh volitvah? Sekako je prvi med onimi, ki pisano gledajo naše številke, mož, ki je vso dušo in svojo osebnost vrgel v boj proti katol. cerkvi — dr. Tavčar. On je kriv, da je prišlo do tolikega in tako strastnega boja. Čaj je propadel povsod. Svojo ranko je fanatiziral in razdivjal — zdaj jo pa še osmešil. Tavčar je danes političen urlič. Če bi liberalna stranka imela kaj časti sebi, bi mu privoščila časten političen porob. Za njim seveda ne bo nič bolje. Dr. Triller, ki je sedaj za poskušnjo hodil s Tavčarjem po shodih in ki je menda kandidat za prvaštvo v stranki, ko dr. Tavčarja ržejo čez prag, govoril je ravno tako nemno, surovo in cinično, kakor njega mojster. Ta stranka je tako podla, da jo je reba vsekako politično uničiti.

S Tavčarjem vred pa so udarjene tudi politične količine manjšega kalibra. Pirc je popolnoma pobit. Koliko se je navzgor laval o kmetijski družbi! Vse kmetijstvo ima v rokah, Šusteršič je najbolj sovražena oseba na Kranjskem itd., se je poročalo — in sedaj stopi pred ministerstvo Šusteršič z ogromno večino, Pirc pa je skoro brez glasov! Udarjeni so zlasti deželnozborski mandlati, ki jih imajo liberalci. V mestih in na

deželi je sedaj za nas veliko boljše. Moč in ugled katol.-narodne stranke raseta, in posledice se bodo skoro čutile.

Koristen nauk ljudskim učiteljem in slov. narodu.

V sredo, 12. t. m., je govorilo ljudstvo cele kranjske dežele. Govorilo je jasno, vsakemu umljivo, govorilo je in — sodilo. Izreklo je smrtno obsodbo nad liberalizmom in socialno demokracijo sploh, in še posebej nad liberalnimi ljudskimi učitelji. Ti so šli z vsemi silami v boj za svojega generala Lukeža, mestnega učitelja, pa so doživeli poraz, kakoršnega si še misliti niso mogli. Ker dobro poznamo kranjske učitelje, vemo, da niso vsi taki, kakoršen je potolčeni Lukež, ampak da so še mnogi dovtetni za resnico, naj se jim pove od te ali one strani, zato jim podajamo v premišljevanje naslednje vrstice.

1. Zakaj je dr. Tavčar s svojimi tovariši ponudil učiteljem zastopstvo pete vol. skupine? Za tako neumnega in kratkovidnega nimamo niti njega niti nikogar od njegovega generalnega štaba, da bi le od daleč mogel misliti na zmago v peti skupini. — Treba je bilo torej poiskati tako imenovane »Durchfallskandidata«. Ker pa v generalnem štabu nimajo nikogar tako požrtvalnega, da bi hotel prevzeti tako častno službo, je bilo treba poseči drugam. Dr. Tavčar si je mislil: Kdor si veliko domišluje, si tudi veliko upa; vzemimo ljudskega učitelja. Tako je liberalni generalissimus imel Lukca za Pepeta, vjel je kalina na svoje limanice, naučil ga hitro nekaj »viž«, potem je pa nosil kazat tega čudnega tiča okoli po vseh straneh kranjske dežele. No sedaj se pa kalin Lukec »mavsja«, pa nič več ne poje. — A to še ni vse. Ko si je generalni štab iz Pekla izbral Lukca Klucka za »Durchfallskandidata«, je hotel imeti »Zwei Fliegen auf einen Schlag«, ali z drugo besedo, hotel je s tem vjeti vse liberalne kaline učitelje, da bi mu peli tiste »vižce«, kakor kalin Lukec Kluckec. Hotel jim je s tem reči: »Glejte, kako mi liberalni velikaši čestimo Vas, učitelje: najbolj častno mesto smo vam prepustili«. Slo jih je veliko na limanice. Sedaj se vsi »mavsajo«, nič ne pojejo.

2. Učitelj je zaradi ljudstva, ne narobe. Učitelj mora odgojevati otroke v tistem duhu, v katerem jih hočejo imeti odgojevane njihovi stariši. Stariši so govorili z volivnimi listi; povedali so jasno in razločno, da ne marajo liberalizma, da ga obsojajo povsodi, obsojajo posebno v šoli, kateri morajo izročiti svoj najdražji zaklad, svoje otroke. Stariši so govorili; obsodili so liberalne učitelje in izrekli zahtevo, da hočejo imeti v šoli može, ki jim bodo dajali poroštvo, da bodo izvajali otroke v verskem duhu. Vedi torej, liberalni učitelj, da je masa ljudstva proti tebi. Zato se spreobrne, bodi z ljudstvom, in ljudstvo bo s teboj. Če pa hočeš še dalje delati proti ljudstvu, slobodno ti. Toda kakšen konec bo imelo to tvoje ljudstvu sovražno delovanje, o tem te lahko podučijo številke z dne 12. decembra 1900.

3. »Vera iz šole!« To je bojni klic Lukca Klucka. A prišel bo čas, in je že na potu — prišel bo čas, da bo ljudstvo zaklicalo: »Vero v šolo, liberalne učitelje pa ven iz šole!« Morda preteče še nekaj časa, da se to zgodi, a zgodilo se bo gotovo. Ljudstvo že spoznava sadove novodobne šole. Povsodi se opazuje nezadovoljnost s to šolo. Ljudstvo hoče, da se mu otroci izobrazijo na umu, nikakor pa ne pusti, da bi pri tej izobrazbi posuroveli na srcu. Ljudstvu se odpirajo oči. Da bi se odprle tudi tebi, liberalni učitelj, da bi ti padla z oči tista mrena, ki ti jo je nadel liberalizem, tako da resnice videti ne moreš! Kreni nazaj na pot, po kateri so hodili tvoji predniki, na pot, katera te edina pripelje do časti, do sreče, in do prave sreče tudi tiste, ki so ti izročeni v odgojo. Poznani so mi nekateri stari učitelji, n. pr. g. Turk v Št. Vidu na Dolenjskem, g. Schönbrunn v Metliki. Vsa okolica jih visoko čišla in ljubi. Bili so nekaj vzorni učitelji. Nikdar niso bili hlapci duhovnikov, a bili so v verskem življenju vzor svojim učencem in njihovim starišem. Ne poznam pa niti enega liberalnega učitelja, da bi ga spoštovalo in ljubilo ljud-

stvo, pa tudi med liberalci taki učitelji ne uživajo spoštovanja.

Misli, liberalni učitelj, misli in se odloži, dokler je čas. V tvoji roki je ljudski blagor in ljudska nesreča. A ljudski blagor je tvoj blagor, ljudska nesreča tvoja nesreča.

Volitve za državni zbor so pa koristen nauk tudi za te, slovensko ljudstvo. Kaj se je godilo in se še godi ob priliki teh volitev?

1. Mnogi ljudski učitelji so nastopali in bodo še nastopali kot govorniki na liberalnih shodih in pri agitacijah za liberalne kandidate. Tu se čujejo iz učiteljskih ust zabavljanja zoper cerkev in duhovščino, tu se slišijo zahteve po »prosti«, »slobodni« šoli. Prosta, slobodna šola pa pomeni v ustih liberalnih učiteljev toliko, kakor brezverska šola, t. j. šola, v kateri duhovnik ne bo smel učiti večnih resnic, učitelj pa bo lahko učil svoje otroke protiverske laži.

2. Videli smo naše liberalne učitelje v družbi najbolj strupenih liberalcev pri raznih shodih, videli smo jih med pijano tolpo, videli in slišali smo jih, kako so pritrjevali dr. Tavčarju in njegovim tovarišem, ko so ti govorili vse mogoče stvari zoper vero, cerkev in duhovščino.

Spoznalo si, krščansko ljudstvo, kakšna je večina tvojih učiteljev. Vzemi si iz tega spoznanja ta-le nauk:

Ne zaupaj nikdar nobenemu ljudskemu učitelju, ki drži z liberalci. Da, še več! Ne zaupaj nobenemu ljudskemu učitelju, ki ne stoji odločno na katoliški strani. Hinavci so še veliko bolj nevarni, kakor odkriti sovražniki. V sedanjem volivnem boju so mnogi učitelji, ki so se sicer skrivali pod krinko neutralnosti, pokazali svojo pravo barvo. Zato ne zaupaj liberalnim učiteljem, visoko pa časti, ljubi in spoštuj tiste učitelje, ki se vkljub vsemu zaničevanju in obrekovanju svojih liberalnih tovarišev zvesto drže katoliške cerkve. Ti so tvoji pravi prijatelji, ljudstvo slovensko! Malo jih je, pa so junaki.

Volivno gibanje.

Dva shoda v Žireh.

V nedeljo je dr. Tavčar čutil potrebo agitirati po dr. Žitnikovem volivnem okraju. Lep načrt si je Tavčar napravil, vzel je seboj dr. Trillerja, pa vsi lepi načrti so splavali po vodi. Tavčar je sklical v Žireh shod, Božič je raje ostal doma. Tavčar je komandiral na shod 7 vozov liberalnih prijateljev iz Poljan in nekaj mokračev iz Idrije. To čudno družbo so domači volivci nezaupno gledali in končno so prišli do zaključka, naj dr. Tavčar govori svojim liberalnim tovarišem iz Poljan in idrijskim mokračem.

Poizvedeli smo, da je bil načrt liberalcev in mokračev, provocirati na shodu škandale, s tem zbegati in delavne naše može pred najhujšo volivno agitacijo pozapreti. Tavčar je žalostno gledal, ko je videl, da ni na njegovem shodu veliko poštenih domačih volivcev in da je veliko domačinov šlo na naš shod. Tavčar je svojim vernim govoril na tak surov način, da je celo zaupanje svojih vernih znatno omajal. Mnogi so zmajevali z glavo, obrnili končno tudi Trillerju hrbet in prišli na naš shod, kjer sta pred mnogobrojnimi domačimi volivci govorila gg. Kregar in Štefe.

Predsedoval je shodu ondotni podžupan g. Peternel. Navdušenje za dr. Žitnika je bilo toliko, da je seglo celo do Tavčarja in ga tako poparilo, da se je takoj odpeljal. Naši so ostali na licu mesta in Tavčarju še bolj zmešali karte. Za smeh podamo »Narodovo« brzojavno poročilo o Tavčarjevem shodu v Žireh. »Narod pravi:

»Včerajšnji volivni shod izvršil se je sijajno, akoravno je bil ob isti uri konkurenčni klerikalni shod. Udeležba pri našem shodu je bila velika. Govorila sta z lepim uspehom dr. Tavčar in dr. Triller. Navzoči volivci so navdušeno in soglasno obljubili, voliti Božiča.« — Kaka je bila ta »soglasnost« in kako so se Tavčarjevi računici, s katerimi se je vrgel zadnje ure na žire, izjalovili, kaže današnja brzojavka iz Žirov.

K volivnemu shodu v Trebnjem.

Temeljem § 19. tisk. zak. zahteva se z ozirom na dopis v št. 271 z dne 16. nov.

1900 pod naslovom »Volilno gibanje« . Volilni shod v Trebnjem, Sloboda in bajonet« . Tavčar poražen« sprejem sledečega uradnega popravka: Ni res, da je žandarmerija, ko je hotela katol. narodna stranka na javen shod, to zabranila, res je namreč, da je sleherni mirni volilec, smel na shod, in da se je vrv potegnila le v to svrhu, da so se izzivalci obeh strank ločili, ker bi bilo sicer prišlo do pretepa. Ni res, da orožništvo zavoljo tega ni pustilo vsacega na shod, ker sta bili na mestu dve stranki, res pa je, da se je ločitev nekaterih vinjenih izzivalcev po vrvi odredila, da se vzdržuje mir in red. Ni res, da je orožništvo, ko je bil župnik Hladnik dejansko napaden, narodno katol. može ustavilo, res je namreč, da je orožništvo samo dotičnega župnika ščitilo pred napadom in nastali prepir pomirilo.

C. kr. deželno orožniško poveljništvo.

V Ljubljani dne 17. grudna 1900.

»Cesar piše: Ljuba mat!«

Tako neumnih ljudi ni več na svetu, kakor so liberalni volivci, in večjih zgag ni, nego so agitatorji, ki se jim lažejo. Na Dolenjskem so si izmislili to le: »Sam cesar je pisal Dolenjcem. V tem ljubeznivem pismu pravi Nj. Veličanstvo, da če se dobi na Dolenjskem kaka kmečka mati, ki je rodila sina, zmožnega za poslanca, naj ga mu pošljejo na Dunaj. Ta bo vse dosegal, obresti odpravil in davke »dol spustil.« — »Hvala Bogu,« rekle so ženice, »da imamo tako mater na Dolenjskem! Ta je Mihelovka iz St. Ruperta.« In vsi so bili prepričani, da bo Zupančič zmagal in obresti odpravil.

Tako se dela — v začetku dvajsetega stoletja! Hvala Bogu, da dajejo naši ljudje takim sinčkom — kar zaslužijo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. decembra.

Vladna predloga o dokladu na

državni davek od žganja po poročilih z Dunaja ne more imeti posebno mnogo upanja na zmago. V Pragi se bo težko kaj zgodilo, ker imajo preveč opraviti z drugimi zadevami, v Zadru in Inomostu pa preti opozicija. V prvem deželnem zboru je na dnevnem redu železniško vprašanje, v tirolskem deželnem zboru bodo pa skušali Tridentinci ponagajati osrednji vladi, ker noče ozirati se na njih zahteve glede avtonomije južne Tirolske. Vladi je seveda zelo veliko na tem, da prodre predloga v vseh deželnih zbora, ker če je ne odobri le eden deželni zastop, je padla neki za vse deželne zборе.

Državnozborska volitev v Bukovini. Objednem s Kranjsko je včeraj volila tudi Bukovina svoje zastopnike iz kmečke skupine. V okraju Črnovice je prodril Rumun dr. Florijan Lupu, potem Nikolaj Wassilko Starorusin, v okraju Radautz pa deželni glavar Janez Lupul.

Državnozborske volitve v galških kmečkih občinah so se izvršile, kot smo že poročali, z zmago poljskega kluba. Temu se pač ni čuditi, ako se pomisli, kaka sredstva vporablja vladajoča stranka v dosegu svojega namena. V naslednjem podajemo kratek pregled izida teh volitev. V okraju Lvov je izvoljen Poljak Merunovic s 340 proti 267 glasovom, ki jih je dobil Mladorusin dr. Lewicki. — V okraju Kolomea je prodril zmerni Rusin dr. Dlužanski s 384 glasovi; protikandidat Mladorusin dr. Okuniewski je dobil 129 glasov. — V Sanoku je prodril Poljak grof Potocki s 329 glasovi, v Czortkoku Poljak baron Blazovski z 237 glasovi. V Tarnopolu je izvoljen zmerni Rusin dr. Gladyczowsky s 324 glasovi, v Brzezanyju Rusin Bazil Jaworski s 312 glasovi proti poljskemu kandidatu, ki je dobil 297 glasov. Ta okraj je poljski klub izgubil. V okraju Stanislava je izvoljen zmerni Rusin Mandyczewski s 385 glasovi, v Przemyslu Poljak Tyszkowski s 471 glasovi, v Zolkiewu pa Starorusin dr. Korol s 340 glasovi. Okraj Zloczow so izgubili Rusini, ker je izvoljen Poljak dr. Weiser s 362 glasovi. Grof Adam Goluhowski je z 240 glasovi prodril v okraju Trembowla, ki je bil tudi dosedaj v poljski oblasti. V Biali je zmagal Stajalovšček Kubik z 270 glasovi, istotako v Rzeszowu, kjer je zopet iz-

voljen kmet Szajer s 323 glasovi. Okraj Lancut so si priborili zopet Poljaki z grofom Komorowskim, ki je dobil 220 glasov proti Stojalovskemu, ki je dobil 187 glasov, izgubili pa so okraj Kalusz, kjer je izvoljen Rusin Romanzuk. V Jasli je izvoljen Poljak prošt Pastor s 405 glasovi, v Brodyju zmerni Rusin bivši poslanec Barvinski s 304 glasovi. Novi Sandec je zopet izvolil posl. Potoczeka s 534 glasovi, istotako Tarnow posl. Bojko, ki pripada poljski ljudski stranki. V okraju Zaleszcki je prodril Poljak vitez Chamiec s 362 glasovi, istotako v Samboru Poljak Gizoowski s 342 glasovi. Ta okraj so izgubili Rusini, kakor tudi okraj Stryj, kjer je prodril Poljak grof Dziezduszyski s 333 glasovi. Stojalovščeki so izgubili okraj Jaroslava, kjer je zmagal Poljak Wlaziowski z 235 glasovi. Poljski klub je pa nasprotno izgubil okraj Bochnia, ki je volil kandidata poljske ljudske stranke Olszewskega z 254 glasovi. Ta stranka je zmagala tudi v okraju Ropczyce, kjer je izvoljen nje dosedanji poslanec Krempa z 284 glasovi. V okraju Wadowice je po ožji volitvi prodril Poljak dr. Opydo z 251 glasovi proti Stojalovskemu, ki je dobil 165 glasov. Ta okraj je poljski klub pridobil, kakor tudi okraj Krakov, kjer je bil pri ožji volitvi izvoljen Poljak Wojtyga s 329 glasovi proti Stojalovskega kandidatu, ki je dobil 235 glasov. — Od 27 mandatov jih je torej poljski klub, ki jih je imel dosedaj v tej skupini 11, obdržal 8, pridobil 7, izgubil pa 3. Z 9 mandati v 5. skupini jih ima skupaj 24, štiri več, kot dosedaj. Stojalovščeki brez vodje imajo skupno 5 mandatov, poljska ljudska stranka še 3 in radikalni Rusini tudi toliko, zmerni pa jednega več.

Dopisi.

Iz ribniške okolice. Vrli Ribničanje so nam poslali lep dopis z dneva polama podpisov, v katerem obsojajo grdo pisarjenje „Slovenskega Naroda“. Dopis se glasi: „Slov. Narod“, ki se odlikuje med vsemi slovenskimi in tudi gotovo nemškimi liberalnimi listi po svojih nesramnih lažeh, očehal se je tudi ob ustanovni shod „Slov. katol. političnega društva za kočevski okraj.“ Pri tej priliki napada „inteligentni in napredni“ dopisnik prav nesramno tudi našega obče spoštovanega kapelana, č. g. Jožefa Brešarja.

Podpisani kmetijski posestniki najodločneje ugovarjamo, da se drznete vi liberalci, našo častito duhovščino, posebno gospoda Brešarja tako ostudno blatiti. Vprašamo vas, nesramni dopisnik „Sl. Naroda“, kdo vam je dal zato dovoljenje? Ali vi plačujete g. kapelana? Toda nikar ne mislite, da je naša kmetska pamet tako vodena, da ne vemo, zakaj ste se spravili z nesramnimi lažmi ravno sedaj nad tega duhovna.

Boli vas, kaj ne, ker smo začeli hrbet obračati liberalcem? — Bodite pa potolaženi, saj ste nas dovolj dolgo vodili za nos! Liberalci, vam je odzvonilo v ribniški dolini! Le norčujte se s sv. Duhom, le norčujte se s krščansko mislijo! Sedaj vas, liberalce, vsaj poznamo. — Bomo videli, kdo bo nazadnje norec! Dobro vemo in si bomo tudi zapomnili, kako se znajo zahvaljevati liberalci zato, ker smo dosedaj še malo zaupali našem liberalcem, a sedaj ste se nam pokazali taki, kakoršni ste v resnici. — Tega ne bomo pozabili nikoli, posebno pri volitvah ne.

Še nekaj bi vas radi vprašali.

Kaj govorite o g. Brešarjevi nikdar polni bisagi? Povejte no, ki ste tako „brihtni“, koliko ste pa še vi dopisovalec „Sl. Nar.“ dali bire kakemu kapelanu? Povejte nam vendar, od koga je še gospod Brešar zahteval več bire, kakor mu je gre po postavi?

Mi kmetje vam samo to-le še povemo. Poslušajte! Liberalna ribniška gospoda! Zapomnite si to, da kolikor bolj boste vi blatili našo velespoštovano duhovščino, osebno našega g. kapelana Brešarja, toliko tesneje se bomo oklepali njih in njihovih nauk. Vi pa, g. Brešar, le naprej, niste sami, z Vami je ljudstvo, z Vami smo kmetje v naši

dolini, o čemer naj Vas prepričajo naši lastnoročni podpisi:

Sledi 268 podpisov.

To je najlepše zadoščenje. Nekaj neznajčajnih zakotnih liberalcev v „Narodu“ laže, kakor ciganska tolpa, ljudstvo pa obsoja enoglasno očitno in odločno ničvredno nesramno pisarjenje liberalne zalege.

Iz Ilirske Bistrice, 16. dec. Poraz, kateri je zadel „Narodovo“ stranko in njenega kandidata v V. kuriji g. Luko Jelenca, razžalostil in razkačil je ob enem v dno duše vse agitatorje in pristaše narodno-napredne stranke, da se kar pené jeze. Posebno v naši tih dolinici in bližnji okolici vse vrši teh sršenov. Poleg našega „vzornega in samoljubnega“ gospoda župana očeta in neomejenega gospodarja čez vso Bistrico, kakor se je baje sam nekoč izrazil, stoji v prvih vrstah strastnih bojnikov mati županja kot agitatorica in zagovornica liberalnih kandidatov.

Predrzno lovi uboge drvarje, grozeč jim: Ako volite nam sovražno „klerikalno“ stranko, potem ne bomo več od vas kupovali drv, niti ne boste več nam vozili, raje se obrnemo do „zavednih“ Zagorcev. Ubogi kmetiči, sedaj pogledajte, odprite oči, da spoznate svoje hinavske prijatelje liberalce. Vsiljuje jim glasovnice, podpisane na ime liberalnega kandidata.

Toda vse zastoj! Ko so zvedeli, da ne mara Luka za Dunaj, in Dunaj ne za Luko, so se skoraj jokali od žalosti in jeze.

Ker so bile vse spletke zastoj, zarotila se je s podvojeno energijo delovati na to, da vsaj „kmetiča Božiča“ spravimo na Dunaj, ako ni Luka hotel iti. Tako delajo „požrtvovalni“ agitatorji liberalni.

Značajni zavedni krščanski možje, na noge, pokažite povsod svoje prepričanje in boste lahko rekli: Mi vstajamo in vas je strah!

Zaveden krščanski volivec.

Iz Trebnjega, 17. decembra. (Razdivjanost liberalne tolpe.) Besnost trebanjskih liberalcev ne pozna več nobenih mej. Nepopisno je, s kakim nasilstvom pritiskajo na volilce; delajo z lažmi, s podkupovanjem, s pretenjem, in če vse nič ne pomaga, pograbiijo za kamenje in kole. Ni ga z lepa kraja kjer bi vladala tolika razdivjanost. To se je pokazalo posebno v sredo po volitvah. Pri volitvi so liberalci vsi blede od jeze mirovali, tako, da se je g. komisar izrazil, da še ni bil z lepa pri kaki volitvi, ki bi se bila tako mirno izšla. A po volitvi je njihova divjost izbruhnila. Naši možje so bili zbrani v prijaznem pogovoru v gostilni pri Kužniku, liberalci pa so prišli nalašč v sosedno gostilno pri Malenšku, kjer so napajali najete pretepače.

Ko se stemni, prileti naenkrat skozi okno kamen prvi, drugi... Naši vstanejo in gredo ven gledat, kdo jih napada.

Na to so liberalci čakali. Na komando nekega človeka: „Fantje le ven“ se liberalci vsujejo nad može in jih napadejo s kamenjem in s poleni. Žandarmerija je sicer prišla in za trenutek razgrajče razpodila, a kmalu zopet odšla, na kar se je zopet začelo divje razgrajanje, pridušanje itd. Le hladnokrvnosti naših mož, — bili so prvi možje trebanjske občine, — se je zahvaliti, da se ni kaj hujšega zgodilo. Med pijanimi razgrajči se je posebno odlikoval živinozdravnik Emanuel Tomšič s svojim kričanjem: „Hura fantje, hura!“ Da je bil ta napad organiziran, kaže to, da so bili ob onem času še nekateri kolovodje trebanjskih liberalcev na pozorišču. — Le tako naprej! Na shodu Vam vrv ni nič pomagala, s kamenjem in kolom tudi ne boste pomagali Zupančiču do zmage!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. decembra.

Deželni zbor kranjski. Danes se je zopet pričelo zasedanje dež. zbora kranjskega. Ob 10. uri je daroval v stolnici sv. mašo č. g. kanonik in dež. poslanec Kajdiž. Udeležilo se je sv. maše 16 poslancev. Slov. liberalnih poslancev ni bilo k maši. S tem demonstrirati radi liberalnega poraza je pač precej smešno in bo gotovo

po deželi vzbudilo silno veselost. Utis naše včerajšnje zmage pa se je še bolj pokazal v dež. zboru. Tavčar je silno slabe volje in ni hotel dolgo časa sesti na svoj prostor. Galerija, ki je danes dobro zasedena, je baje opazila, da je s silno jezo vrgel proč na papir z modrim svinčnikom naslikano »kahlo«, katero mu je nek šaljivec prinesel v dež. zbor. Ta »kahla« je romala mej liberalnimi poslanci iz rok v roke. Načelnik liberalnega kluba posl. Šubic je držal v rokah to počaščenje svojega pravega voditelja, kar je vzbujalo veliko veselost. Tudi ostali liberalni poslanci so silno pobiti. Tavčar jim semtertje razlaga svoj ponesrečeni bojni načrt in odkrito izjavi: »Da se nam bo žužemberški okraj tako posr., tega nisem mislil. Radi boleznim ni v dež. zboru poslancev Wurzbacha, Schwegla in Murnika. Deželni glavar otvori zborovanje ter prebere cesarjevo zahvalo na čestitko. Zbornica zakliče cesarju »Slava!« — Predlogi o uvedbi doklade k državni žganjarini in o začasnem pobiranju dež. lnih priklad leta 1901 se po priporočilu deželnega glavarja in deželnega predsednika izroče finančnemu odseku, ki bo o tem poročal tekom 48 ur. — Rediteljema sta bila po listkih izvoljena deželna poslanca Barbo in Lenarčič, overovateljema zapisnika pa deželna poslanca Jelovšek in in Schaffer. — V finančni odsek so bili izvoljeni deželni poslanci: Barbo, Luckmann, Schaffer, Schwegel, Kalan, Papež (podnačelnik), Povše, Modic, Grasselli, Hribar (načelnik), Majaron, Višnikar. — Vložene peticije pridejo na vrsto v drugem delu zasedanja, obravnavalo se bo dele o prošnji deželnega uradnika A. Peternela za umirovljenje. — Prihodnja seja dne 21. t. m., ob 10. uri dopoldne.

Osebnosti. Imenovan je deželno-vladni koncipis Hugon Hofbauer pl. Hohenwall okrajnim komisarjem. — Premeščena sta davčna praktikanta Al Mazgon iz Škofje Loke na Vrhniko, in Franc Boltar z Vrhnike k ljublj. okr. glavarstvu. — Evidenčni praktikant Mat. Čepernič pride iz Mokronoga v Logatec, vit. Alf. pl. Gspan iz Postojne v Mokronog.

Javno predavanje. Opozarjamo na današnje javno predavanje v »Kat. Domu«. Začetek točno ob 1/8. uri zvečer.

Slovensko gledališče. Jutri v četrtki 20. t. m. je velika operna premijera. Prvikrat uprizori se na slovenskem odru veličastna in prekrasna Wagnerjeva opera Tannhäuser. Sinoči se je vršila v gledališču generalna skušnja, ki je izvrstno uspela in dokazala, da se je za dostojno in lepo uprizoritev tako impozantnega glasbenega dela storilo vse, kar je pri nas sploh mogoče in dopustno. Veliko ulogo pevca in viteza Tannhäuserja poje g. T. Olszewski, ulogo tirciškega grofa Hermana g. C. Vališček, g. Noli je »Wolfram v Eschenbach«, Orzelski »Walther v d. Vogelweide«; ulogo Elizabete poje gđ. Neemi, in mlada pastirja g. Polakova. Biterolfa poje g. Polašek, Henrika Štamcar in Reinmarja Kronovič. Novi kostumi so izdelani po uzoru dunajske dvorne opere in nove dekoracije je pravilno in lepo izdelal dekoracijski slikar in gledališki mojster g. Waldstein. Prič kujemo, da se tako veličastno in impozantno svetovno glasbeno delo dostojno in lepo na slovenskem odru izvrši.

Nesreča volivnega komisarja. Volivnemu komisarju gosp. Vikt. pl. Wurzbachu so se včeraj pri Spod. Logu splašili konji. Voznik, jeden konj in voz so poškodovani. Wurzbachu se ni pripetilo nič žalega. Z drugim vozom se je odpeljal v Litiijo.

Prezgodnji up liberalnega agitatorja. Ljubljanski liberalci so silno verjeli »Narodovim« obljubam »da morajo v kolikor se da po človeški pameti izračunati, Pfeifer, Povše in Žitnik dne 18. t. m. propastie«. Vsi so mislili, da ima »Narod« prav, »da je v tem oziru volitev iz pete kurije veselo znamenje in da volitev v peti kuriji kaže, da je večina kmetskih volivcev posestnikov za kmetske kandidate Božiča, Zupančiča in Globočnika in da bodo dne 18. t. m. Povše, Pfeifer in Žitnik morali dati slovo mandatom«. Tako je pisal »Sl.

Narod« še dne 18. t. m., ko je bil že v peti skupini natepen, ter je divje kričal: »V torek se bo videlo, kdo bo imel vzrok vriskati in se veseliti.« Mi smo že davno dvomili nad človeško pametjo liberalcev in smejali smo se liberalnemu ropotanju, naj je tudi »Nar.« tulil, da je »narodno napredna stranka, ki od začetka koncentrirala vse svoje moči na kmetske občine«. Jeden, ki ni dvomil nad človeško pametjo liberalcev, je tukajšnji trgovec s suho robo Rohrman (tvrška Pakič). Mož je glavni agitator »Narodovcev« v Ljubljani in ima vedno odprta usta proti nam. Včeraj pa se je ta mož korenito blamiral. Pri pogrebu g. Križaja je ta mož s strastjo pravil vsakemu, kdor ga je hotel poslušati: »Dva smo jim že pokopali!« Po Ljubljani je v hipu razširila se ta vest in ljubljanski liberalci so gospoda Rohrmana občudovali kot pravega preroka in moža, ki je izustil besede, po katerih so liberalne duše hlepele s toliko strastjo toliko dni in noči. Gospod Rohrman je to svojo vest podpiral s tem, da si več ne bo upal na cesto, ako se ne uresničijo njegove besede. Danes se gosp. Rohrmanu (tvrška Pakič) smeji vsa Ljubljana. Igral je včeraj prvega našega »grobokopa«, danes pa stoji ob robu odprtega groba, v katerega je naše ljudstvo položilo vse »Narodove« »najlepše nadeje«. Gospod Rohrman, tolažite se v svoji žalosti s tem, da Vas odslej tudi naši ljudje v Vaši prodajalnici v premišljevanju liberalne minljivosti ne bodo motili. Na Vašo prodajalno opozarjamo tem potom naše somišljenike in prosimo, da se naše ljudstvo pouči, da je prodajalnica Rohrmanova (tvrška Pakič) tista, katere lastnik bi rad klerikalce — »pokopale«.

Surovost izobraženstva. Sinočni »Narod« se baha v brzojavki iz Sp. Logateca, da so jajca, s katerimi so v nedeljo kazali prijatelji šole in vzgoje svojo omiko, izdala. Čestitamo »Narodovemu« uredništvu, da natiskuje take surovosti in se ž njimi baha. S tem odpira tudi dosedanjim svojim pristašem oči.

Agitacija z lažnjivimi brzojavkami. Veličastna zmaga dr. Šusteršičeva je liberalcem vzela mnogo upa na zmago v četrti skupini. Najmodrejši liberalni možje v Ljubljani so se torej vsedli v posvete in dolgo premišljevali, kako bi vsaj za par dni ljudem dopovedali, da dr. Šusteršič ni zmagal. Drugi dan so dobili nekateri liberalni trgovci na deželi brzojavo v k o: »Ni res, da je zmagal Šusteršič. Jelenc je zmagal s 600 glasovi večine.« To je bilo kričanja po liberalnih trgovinah! »Vidite«, kričali so liberalni agitatorji, »vsaj smo dejali, da Šusteršič ni nikdar mogel dobiti 22.000 večine. Črno na belem stoji, da je zmagal Jelenc.« Najmodrejši liberalni možje v Ljubljani pa danes vidijo, da tudi take brzojavke niso pomagale. Celo »kmet vseh kmetov« je na tleh, kakor je dolg in širok.

Trnovska zavednost v »Narodu«. Včeraj se »Narod« čoha ob č. g. trnovskega kapelana g. Koechlerja in pravi, da je sodba »Narodova« sodba »zavednih Trnovčanov in Krakovčanov«. Na to rečemo le: Trnovčani in Krakovčani so res zavedni in so to svojo zavednost možato dali okusiti liberalcem. Nobenega zavednega Trnovčana in Krakovčana ni, ki bi dopisoval v »Narod«. Krakovčani in Trnovčani pa ostanejo res zavedni, zvesti staremu našem geslu »Vse za vero, dom, cesarja«.

Zakaj je Pfeifer zmagal. Pfeiferjeva zmaga je ljubljanske liberalce silno potrla. Vse vprašuje, kako je mogoče, da so kljub Slancem člankom in obljubam »vzdignjene tako velike numare za Pfeiferja«. »Vraga«, pridušil se je včeraj liberalni agitator pred »Narodnim Domom«, »Pfeifer je zmagal, ker je Slanc iz šale zanj glasoval«. Kdor bi torej ne vedel, zakaj so zmagali naši kandidati tudi včeraj, naj mu zadošča to pojasnilo.

Slab prerok. Slanc je pisal 15. novembra t. l. na naslov našega uredništva: »Veliko imam opraviti. Oprostite torej, prijatelji pri »Slovenca«, ki se mene vsak dan v svojih molitvah pobožno spominjate, da vam ne odgovorjam točno in se vam spodobno ne zahvaljujem. Morebiti po vo-

litvah Pa tedaj menda tudi ne, kajti tepeni boste prav gotovo na dveh voliščih Dolenjske, tepeni na deželi. Samo ob sebi se umeje, da tudi v mestni skupini tako, kakor se spodobi. Tam boste 14 dni svoje kosti pobirali. In tedaj bom rekel: „De mortuis“ . . . Na to prerokovanje takim ljudem, kakoršen je Slanc, že danes lahko kličemo: »De mortuis« . . . Jedino, kar obžalujemo pri tem, je, da tudi po volitvah ne dobimo od Slanca to čnega odgovora.

Zelo nevarno je obolel č. g. Frančišek Klemenc, vpokojeni župnik unški, sedaj bivajoč v Orehku. Priporoča se v molitev.

Ubogi Zancek! Včeraj je bil pogreb g. Križaja. Mestni slugi so svetili ob krsti v belih rokavicah. Zanceku se je rokovic zdelo škoda in si je svečo ovil z modrim papirjem. To je bajte tako učinkovalo na našega župana, da je Zanceka prestavil z magistrata k elektrarni. Vse prošnje inženirja Čiuhle niso nič pomagale. Zancek bo moral prenašati sedaj tudi gips, ne pa samo pošte.

Ograjo pri bolnici je danes znatno poškodoval nek voznik premoga, kateremu se je voz prekučnil na ograjo.

Naročba na »Ilustrovani centralni register za varstvene znamke za leto 1901« C. kr. trgovinsko ministerstvo je podpisani zbornici naznanilo, da bo vseh šest l. 1901 tiskanih in izdanih skupin centralnega registra za varstvene znamke pod pogoji, ki so se določili glede naročbe in glede prodaje posameznih zvezkov, tudi leta 1901 izdaval. Skupna izdaja »Ilustrovanega centralnega registra za varstvene znamke za l. 1901.« stane celoletno 32 K, polletno 16 K in četrtletno 8 K s pošto pošiljativjo vred. Posebna izdaja skupine I. (kovine, kovinsko blago, orodje) stane celo leto 10 K. Register izhaja v mesečnih zvezkih. Oglasila na naročbo sprejema trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

Razpisana učiteljska služba. Na trorzrednici na Igu je definitivno popolniti mesto učitelja. Prošnje je do 10. jan. pošiljati okr. šolskemu svetu za ljubljansko okolico.

C. kr. poštnohranilnični urad na Dunaji razposlal je okrožnico z računom za mesec november. V uradnem delu nahaja se odredba, ki pravi, da bo se od dne 1. januarja 1901 zanaprej v svrhu plačevanja davkov skoz pošto hranilnico rabila nova golica. Dosedanje blankete smejo se rabiti še do dne 31. marcija 1901, a neuporabljene se do dne 30. junija 1901 lahko zamenjajo za nove. Iz računa glede prometa povzame se sledeče podatke: Tekom novembra je po državi 5.728 vložnikov v varčevalnem, 175 v čekovnem, 161 v nakazničnem oddelku vložilo 194.561 krat v varčevalnem prometu za 7.589.127 K 35 h, v čekovnem pa 1.544.761 krat za 493.040 083 K 83 h, v obeh oddelkih torej skupno 1.739.322 krat za 500.629.211 K 18 h; od tega se je vložilo po naših krajih 85.891 krat za 14.892.358 K po Štajarskem, 25.807 krat za 4.476.400 K po Koroškem, 23.682 krat za 3.804.828 K po Kranjskem, 36.373 krat za 7.367.631 K po Primorji (Gorica - Gradiška - Istra - Trst), 14.553 krat za 2.321.698 K po Dalmaciji. V istem mesecu pa so vložniki izvzeli 71.308 krat za 6.916.673 K 47 h v varčevalnem in 392.547 krat za 480.719.201 K 08 h v čekovnem oddel., v obeh skupaj torej 463.855 krat za 487.635.874 K 55 h, od tega 13.012 za 7.013.882 K na Štajarskem, 3.452 krat za 1.398.707 K na Koroškem, 2.690 krat za 1.303.678 K na Kranjskem, 6.924 krat za 3.120.535 K po Primorskem, 1.684 krat za 274.233 K v Dalmaciji. Od dne 12. januarja 1883, ko je zavod začel poslovati, pa dozdaj se je po državi vlož. 45.792.971 krat skupaj za 41.515.227.784 K 35 h, a vrnili so 169.118.887 krat v skupnem znesku za 41.861.916.842 K 95 h, tako je v hranilnici preostalo čistih 346.688.858 K 60 h. V prometu nahaja se 1.480.789 vložnih, 42.470 čekovnih in 15.537 rentovnih knjižic, zadnje so vredne 76.540.957 K. Vložnikom po želji je urad kupil in odposlal vrednostnih listin za 98.003.071 K. Zadnji mesec je ob svojo knjigo-vložnico prišlo 132 varčevalcev, po naših krajih samo jeden, in sicer pri Sv. Juriju pri Kranji, knjižica je vredna 5 K, in vložnik ima pravico, da dne

20. decembra letos dobi novo knjižico. Stevilo vložnikov je naraslo za 5.728 oseb pri oddelku varčevalnem, za 175 pri čekovnem in za 161 pri nakazničnem (clearing). Celokupno število vložnikov je isto, kakor že omenjeno število knjižic, ker vložnik sme imeti samo knjigo-vložnico. V neuradnem delu okrožnica priobčuje podatke iz poštne hranilnice na Ogrskem, potem one v Belgiji, na Francoskem, Taljanskem, Nizozemskem, Švedskem.

200 potnikov izgubilo življenje. O strašni železniški katastrofi poročajo iz Hintona v Ameriki. Poročilo pravi, da je proti zahodu vozeči brzovlak skočil s tira jedno miljo vzhodno od Hintona in se zvrnil v Greenbrier reko. Na onem mestu je reka 15 čevljev globoka. Po grozovitem padcu ni ostalo nič na površju, kar bi spričevalo o velikanski nesreči, ampak voda je vse popolnoma zakrila. V vlaku je bilo kakih 200 oseb.

Društva. (Društvo zdravnikov na Kranjskem.) Ker je bil obč. zbor dne 15. dec. nesklepčen, skliče se na dan 20. dec. ob peti uri drugi občni zbor z istim dnevnim redom (v bralni sobi društva v deželni bolnici). Treba je neobhodno navzočnosti 12 članov, da se vzame letno poročilo na znanje in izvoli odbor. V Ljubljani, 17. dec. 1900. Dr. A. Mahr, podpred.

(»Delavsko bralno društvo v Kamni gorici«) priredi v nedeljo 23. t. m. ob 1/2 4. uri popoldne v društvenih prostorih svoj občni zbor z naslednjim vzporedom: 1. Nagovor predsednika, poročilo blagajnika in knjižničarja. 2. Volitev novega odbora. 3. Slučajnosti.

(Zavod sv. Nikolaja v Trstu) Komaj 2 leti je, odkar posluje zavod sv. Nikolaja, a je že sprjel pod svoje okrilje nad 1000 deklet, in sicer: Kranjce 347, Primork 302, Stajark 164, Korošice 80, iz krajevne Hrvatske 45, Čehinj 6, Poljakinj 2, Rusinj 1, Italijank 29, Nemkinj 24. A odkloniti smo jih morali veliko radi pretesnih prostorov. Društveni dohodki nam ne dopuščajo, da bi najeli večje prostore. In vendar: kolika dobrota je že to, da dekleta dobiva brezplačno stanovanje! Pa tudi hrano dobiva, četudi nima nič novčiča v žepu. Drugeče bi trpela glad in glad je vendar najhujši pospesjevalelj nemoralnega življenja! Vrh tega da se skrbi za duševni in telesni blagor deklet, ni jim treba hoditi v bolnišnico v slučaju bolezni; marveč se dekleta, ako ni nevarno bolelo, lahko zdravi v zavodu. Človekoljubni zdravnik g. dr. Martinis, rodom Dalmatincev, uvidevši korist zavoda, ponudil se je, da bo dekleta zdravi brezplačno. In ne samo to; posredoval je tudi pri lekarničarju, da dekleta dobivajo zdrava velika ceneje. Ni li to velika dobrota za dekleta sama, za njih stariše in za — občine? Število deklet govori jasno, da-li je bil zavod potreben ali ne? Žalostno bi bilo torej, ako bi moral zavod moledovati za podporo, da se vzdrži . . . !

Prihiteti bi morale torej vse občine ter tekmovali med seboj z večimi ali manjšimi podporami na korist svojih občinarj. Posebno zdaj, o sestavljenju proračunov, naj vsaka občina kaj malega odloči v ta namen. Vsaki še tako mali znesek pride prav! Tu ni treba Bog ve kakih žrtve, marveč le malo ljubezni do ubogih devojč! Ne smemo misliti, da so nam dekleta propadala samo moralno; ne, propadala so nam tudi gmetno in narodno. Dekleta iz zavoda se glede na rodne zavesti razlikujejo od drugih deklet; ker, ako bi bila katera mlačna ali brezbrizna v narodnem pogledu, je navdušujejo druge! In ako vidijo, da zaostaja katera nezavedna, prezirajo jo toliko časa, da se poboljša! Potem še le sme v njej krog. Gmetno skrbi zavod za dekleta s tem, da posreduje, da dekleta hranijo denar v naši »Tržaški posojilnici in hranilnici«. In res je že lepo število deklet, ki imajo že več ali manje zneske, kakor kat'ra more. Veselo upanje je, da bo vedno boljše, ker jedna druga navajajo na to, da hrani denar.

Po žimi pa je v zavodu pravo zbira lišče. Tu se shajajo ob nedeljah in praznikih ter si kratijo čas s čitanjem in poštenim razvedrilom. Kratko rečeno: zavod je pravi dekliški dom, kjer zajemajo nauk in navodil, kako se jim je ravnati. In ako bi imeli večje prostore, prihajale bi v večem številu . . . ! Bla bi tu prava ženska čitalnica. Kolike koristi bi bilo to! Opazili smo tudi, da z dekleti, ki so došla iz zavoda, tudi gospodarji druge narodnosti postopajo bolj milo, ker vedo, da ista imajo koga, ki jih brani. Nadalje posreduje zavod med gospodinj in služkinjo, ter je nepristranski o tem, — tako je ustrezno toliko koristim gospodarjev, kolikor onim služkinj. Na ta način sta si bliži jedna in druga. Gospodinja vidi v služkinji svojo pomočnico in svojega bližnjega, kateremu ni

osoda tako mila kakor njej! Služkinja pa naj vidi v gospodinj svojo dobrotnico, katero je dolžna spoštovati in ljubiti. Ako se nam posreči, da popolnoma odstranimo, rekli bi prepad, ki je ločeval gospodinj od služkinje, dosegli smo vse, ker ljubezen je ista, ki dela dužde tudi tam, kjer se zdi nemogoče. Ganite se torej vsi oni, katerim je na srcu blagor ženske mladine, ter nam prihiteti na pomoč, da isto ohranimo na rodu čilo in zdravo — moralno in fizično. Odbor.

Darovi.
Pogorelcem na Boh. Belin v Ribnem sošedarovalinaslednji p. n. gg.:
Neimenovan p. Vrhnika . . . . . K 6—
Vlč. farni urad na Dobravi pri Kropi za Belane . . . . . » 14—
Vlč. farni urad na Dobravi pri Kropi za Ribnjane . . . . . » 11—
Vlč. farni urad na Dobravi pri Kropi za Podbrezje . . . . . » 10—
Neimenovana iz Predoslja . . . . . » 5—
Vlč. farni urad Predoslje . . . . . » 26—
Vlč. farni urad Srednja vas v Bohinj . . . . . » 62—
poleg darov v naturalijah.
Vlč. farni urad Križe pri Trziču . . . . . » 10—
Bog povrni!
Boh. Bela, 12. dec. 1900.
Mat. M r a k.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 19. dec. Knez Liechtenstein je imel volilni shod, pri katerem je govoril o sedanjih političnih razmerah. Z vsemi silami se je treba v Avstriji upreti obstrukciji. Vsi nemški poslanci morajo držati trdno skupaj. Državni zbor mora varovati pravice nemških manjšin v posameznih kronovinah. Z vsemi silami se morajo Nemci potegovati za vpeljavo nemškega posredovalnega jezika. To se mora zgoditi sedaj takoj, ker pozneje več ne bo časa. Le malo časa nas še loči od trenutka, da se uvede splošna enaka direktna volivna pravica. Takrat bodo zmagovali Slovani in Nemci bodo v manjšini. Zato morajo zdaj takoj, dokler imajo še moč, izvojevati nadoblast svojega jezika.

Dunaj, 19. decembra. Češka katoliška narodna stranka je izdala volilni oklic, v katerem pravi, da bo delala za češko državno pravo in za narodno ravnopravnost. Upira se bo vsem centralističnim poskusom in nemškemu državnemu jeziku. Zahtevala bo pravični volilni red posebno za Moravsko. V državnem zboru se bo naslanjala na katoliško ljudsko stranko in na slovanske stranke. Pri volitvah bo nastopila v dveh skupinah, v vsaki s petimi kandidati.

Dunaj, 19. dec. Zaradi včerajšnjega pogovora laških poslancev je včeraj tirolski deželni glavar načelniku italijanske stranke Sandrinelliju poslal brzojaven pozdrav, v katerem izraža nado, da bodo odslej Italijani in Nemci v tirolskem deželnem zboru mogli složno sodelovati.

Dunaj, 19. dec. Deželni zbor je naknadno odobril cel proračun za leto 1900.

Inomcst, 19. decembra. Italijanski deželni poslanci so pričeli z obstrukcijo proti vladni predlogi.

Zader, 19. dec. (C. B.) V sinočnji ponočni seji je dež. zbor s 13 proti 13 glasovom odlonil vladno predlogo o dokladi na davek od žganja.

Opava, 19. dec. (C. B.) Dež. zbor je vsprejel nespremenjeno vladno predlogo.

Pariz, 19. dec. (C. B.) Poslanska zbornica je imela včeraj pet zaporednih sej. V peti je s 156 proti 2 glasovoma vsprejela cel načrt glede amnestije političnih kazencev vseh vrst od leta 1897 dalje. Toliko sej so proizročili nacionalci, ki so z obstrukcijo hoteli preprečiti amnestijo v Dreyfusovo afero zapletenih elementov.

London, 19. dec. Najnovejše brzojavke o napredovanju Burov so zelo

razburile angleško občinstvo. Buri so prekoračili obmejno reko na dveh krajih in odločno prodirajo proti Angležem.

London, 19. dec. Listom poročajo iz Aliwalnortha, da se je 13. t. m. onstran Rouville vršil boj, v katerem so izgubili Angleži 8 ubitih, 18 ranjenih, od katerih so 3 umrli, 48 mož so pa Buri ujeli.

Rim, 19. dec. Iz Pekina poročajo: Danes so se sošli zunanji zastopniki k sklepni seji o mirovnih pogojih. Skupni noti bota pritrdila tudi angleški in ameriški poslanik.

Izid volitev
v IV. skupini, kolikor nam je bil sporočen do sklepa lista.

Vencajz-Lenarčič.

Volišče	Dobil glasov:	Vencajz	Lenarčič
Želmlje	46	1	—
Gor. Šiška	27	—	10
Struge	52	—	—
Krka	143	31	—
Brezovica	55	10	—
Log	53	—	—
Gaber	157	1	—
Temenica	38	—	1
Sv. Križ pri L.	111	2	—
Preserje	99	2	—
Izlake	31	44	—
Dobrova	73	—	—
Čemšenik, Št. Gotthard	64	44	—
Turjak	78	2	—
Struge	52	—	—
Ježica	107	18	—
Radohova vas	137	1	—
Dob. Dolenj.	87	—	—
Grosuplje	97	9	—
Studenc, Ig	67	21	—
Iška Loka	39	1	—
Iška Vas	31	—	—
Vrbljenj	14	—	—
Tomšelj	36	2	—
Pijava Gorica	12	—	—
Polhov Gradec	116	—	—
Črni Vrh nad P. G.	75	—	—
Preserje	99	2	—

Pogačnik-Pirc.

Volišče	Dobil glasov:	Pogačnik	Pirc
Dol	36	6	—
Blagovica	91	6	—
Moravče	103	12	—
Drtija	52	14	—
Sorica	89	3	—
Železniki	240	39	—
Kovor	60	1	—
Selca	240	39	—
Belapeč	21	8	—
Senčur p. Kr.	143	25	—
Voglje-Hrastje	48	16	—
Prevoje	54	31	—

Dr. Žitnik — Božič.

Volišče:	Dobil glasov:	Žitnik	Božič
Št. Vid nad Cirknico	88	6	—
Košana	53	103	—
Sp. Idrija	25	33	—
Trnovo	154	95	—
Il. Bistrica	1	37	—
Jablanica	109	26	—
Slavina	116	58	—
Žiri	119	150	—
Godovič	27	52	—
Vojsko	34	9	—
Planina p. V.	8	63	—
Podkraj	45	16	—
Gor. Logatec	13	79	—
Sp. Logatec	29	61	—
Rovte n. Logatec	84	49	—
Hotederšica	22	42	—

Pfeifer — Globočnik.

Volišče:	Dobil glasov:	Pfeifer	Globočnik
Št. Peter	94	68	—
Božjakovo, Rosalnice	74	—	—
Drašiče	35	2	—
Lokvica	58	—	—

adovica	80	1
hor	71	—
leščič	59	9
ribučič	42	6
atež ob Savi	52	42
tari trg	40	16
emič	141	17

Povše — Zupančič.

Volišče:		Dobil glasov:	
	Povše	Zupančič	
kocljan	57	105	
rebelno	36	70	
aga	10	14	
agradec	65	—	
jdovec	82	14	
ara pri Kostelu			
(Kočevo)	55	—	
obrnič	241	1	
anjaloka	22	—	

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

anska povest iz sedemnajstega veka. — Lašk. spisal Alessandro Manzoni. prevel I. B.—c. (Dalje.)

Grozen sum se ga polasti. Vsede se in še olj vleče na uho. Uže čuje hrup prav blizu, kakor bi kdo kaj na tla postavil. Don Rodrigo plane iz postelje, gleda proti vratom, ni se odpro. Prikazeta se dva razcapana mazanca v rudečih plaščih, dva ostudna brazda, z jedno besedo dva monatta. Ob ednem tudi opazi polovico Grisovega obraza, ki preži za vrati.

„Izdajalec nesramni! Proč, živina! Bndino! Carlotto! pomagajte! Umoriti me hojejo“, kriči don Rodrigo in z roko išče pod zglavjem pištolo.

Privleče jo vun. Tod. jedva zakriči, ko čita monatta k postelji, hitrejši ga posere na tla, predno se more ganiti, izvije mu pištolo iz rok in jo vrže v kot, potlači ga na tla in ga drži ter kriči, kakor bi znorel: Malopridnež! Z nama, tribunalovima slusama ravnaš tako, z onima, ki izkazujeta smiljenost!“

„Drži ga, da ga odnesemo“, kriči drugi gre proti omari. Mej tem vstopi Griso in črne lomiti ključavnico.

„Capin!“ kriči don Rodrigo in gleda pod rok onega, ki ga tišči, in se hoče iziti iz močnih rok. „Ubijte tega hudobneža!“ reče obema slugama, „potem pa naredita z mano, kar hočeta!“ Zopet začne na vse grlo klicati in klicati svoje sluge. A zaman, kajti Griso jih je daleč poslal, češ da je zapovedal gospod, predno je povabil monatta, da naj gredo z njim po don Rodriga in po plen.

„Tiho, tiho!“ pravi don Rodrigu rabelj, ki ga tišči na posteljo. Potem se obrne k nim, ki ropata, in jima reče: „Le pošteno naredita!“

„Ti! ti!“ rujevo don Rodrigo proti Grisu, ki razbija, grabi denarja in blago in deli. „Ti! Ah peklenšček! Saj še ozdravim! Še!“ Griso molči in se celo ne obrne tja, odkoder prihajale te besede.

„Le drži ga! Saj se več ne zavé!“ pravi drugi monatto.

In res je bilo tako. Don Rodrigo še edenkrat zakriči, še jedenkrat se hoče iziti, potem pa se onemoglo zgrudi, gleda kot začaran, časih se trese in zaječi.

Oba monatta ga primeta, jeden za rame, drugi za noge, in ga položita v nosilnico v prednji sobi. Jeden pride po plen. Potem odneseta nesrečno žrtvo.

Griso urno pobere, kar je bilo zanj, naredi zveženj in odide. Pazi se, da se ne dotakne monattov. V naglici zgrabi še gospodovo obleko na postelji in jo strese, da ni videl, če je kaj denarja notri. Druzega ne se spomni na to, ko pije v neki krčmi in se mu namah stemni pred očmi. Strese se, moči mu poidejo in zgrudi se. Zapusté na tovariši, ponj pa pridejo monatti, ukradejo mu vse in ga vržejo na voz, na katerem sedihne, predno pride v bolnico, kjer je uže bil njegov gospod.

Tega pustimo tu in poiščemo nekega družega, ki bi nikdar več ne prišel s prvim dotiko, če bi sam ne silil v to. Poiskati bomo Renza, katerega smo pustili v predmestni pod imenom Antonio Rivolta.

Bil je tam pet ali šest mesecev. Ko je nastalo sovraštvo mej ljudovlado beneško

beneške strani. Bortolo zato gre ponj, ker ga je hotel pri sebi imeti. Renzo je bil namreč nadarjen in spreten rokodelc in je bil desna roka factotumu, kakor se je zval Bortolo. A Renzo ni mogel upati, da bi sam to postal, ker ni znal pisati.

To smo morali povedati. Mogoče bi čitatelju bolj ugajal drugačen Bortolo, a mislite si ga, če hočete.

Renzo je delal pri njem. Če je prejel kako pismo od Agnese, prijela ga je muha, postati vojak in vsemu konec narediti. Prilike je bilo dovolj. Kajti ravno takrat je beneški ljudovladi manjkalo ljudij. Posebno je bila skušnjava huda, ko Renzo izvé, da vojska gre na Milansko. Lepo se mu je zdelo, če bi se kot zmagovalc vrnil domov, videl Lucijo in se pomenil z njo. A Bortolo mu je vselej te misli izbil iz glave.

„Če pojdejo tja“, rekel mu je, „pojdejo tudi brez tebe. Ti greš lahko pozneje brez težave. Če se vrnejo z razbitimi črepinjami, bode vender bolje za te, ako ostaneš doma. Dovolj je drugih tacih neumnežev. Predno se tja odpravijo...! Jaz vem, da imajo vedno polna usta, a Milan se ne dá kar meni nič tebi nič ugonobiti. S Španijo se je treba ravsati, dragi moj! Ali veš, kaj je to? San Marco je doma močan, a tam je drugače. Le potrpi! Ali se ti ne godi dobro tu?... Vem, kaj hočeš reči. Če je Bog sklenil, da se ti posreči, le miren bodi! Le vedi, da to ni za-te! Ali meniš, da je pametno, v kot vreči svilo in zgrabiti za puško? Kaj boš počel s temi ljudmi? Zato je treba glave na pravem konci.“

Drugič Renzo zopet sklence, odpotovati skrivaj, preoblečen, pod izmišljenim imenom. A tudi od tega ga odvrne Bortolo drugače ga pregovorivši, kar si lahko mislimo.

Ko se je prikazala kuga na Milanskem in celo na bergamski meji, občutili so jo kmalu tudi tam, in... ne prestrašite se; saj vam ne maram zopet pripovedovati stare zgodbe! Kdor hoče o tem več izvedeti, naj čita knjigo, katero je na javno povelje spisal Lorenzo Ghirardelli — redka in neznana knjiga, a iz nje več izvemo o kugi nego iz vseh drugih. Hotel sem povedati, da se je tudi Renza kuga prijela, a je kmalu ozdravel. Bil je že na kraju groba, a njegova moč premaga smrtno nevarnost. Ko ozdravi, vrnejo se mu zopet boleštni spomini, želje, naklepi; še bolj misli na Lucijo. Kaj je z njo? Ali še živi? Tako blizu nje je, pa ne more o nji ničesar izvedeti. Bog vé, koliko časa bo še to trajalo! Tudi če bi minila nevarnost, če bi vedel, da Lucia še živi, vedno je še na poti ona nesrečna obluba! — Sam se prepričam o vsem, — misli si, predno še more stati na nogah. — Da le še živi! Poiščem jo in od nje same izvem, kaj je z ono oblubo, potem pa jo s sabo popeljem in Agneso z njo. Saj me je vedno rada imela. Kaj pa če me zapró! Ej, saj imajo drugega opravila čez glavo. Saj tudi tu hodijo malopridneži, ki so pregnani. Sedaj se hudobnežem ni treba bati. Saj v Milanu je še huje. Če zamudim to lepo priliko, ne vrne se mi več. — Kuga! Lepa prilika! Le glejte! Kako rabimo besede, če vedno le vse na-se obračamo!

Le zaupanje, dragi Renzo!

Jedva vstane, poišče stričnika Bortolo, ki se ga je do sedaj ogibal, da bi kuge ne nalezel. Ne gre v hišo, temveč ga pokliče z ulice, naj se prikaže k oknu.

„Aj, aj!“ pravi Bortolo. „Ali si ji ušel?“

„Nogé me še bolé, a nevarnosti ni več.“

„Rad bi bil v tvoji koži. Zdrav sem, a to še ni vse. Če pa kdo reče, da mu je že odleglo, sliši se lepše.“

Renzo vošči stričniku srečo in mu razodene svoj sklep.

„Le pojdi! Bog te blagoslovi“, odgovori Bortolo. „Ogibaj se biričev kot jaz kuge. Če Bog dá, se oba srečna zopet vidiva.“

„Seveda se vrnem, da le ne sam! Upam.“

„Le pripelji kaj s sabo. Dobro se bode razumeli. Da bi le kmalu bilo konec te kuge!“

„Potem se zopet vidiva!“

„Bog daj!“

Nekoliko dnij se Renzo še krepi za pot, potem pa sklence odriniti. Pod obleko se preveže s pasom s petdesetimi srebrniki, katerih se še ni dotaknil in o katerih ni nikomur črnil. Potem vzame tudi nekoliko drobiža, od katerega si je pritrgal in prištedil, prime

za sveženj obleke, vtakne v jeden žep sprigčevalo, katero si je dal napraviti od drugega gospodarja, na ime Antona Rivolta, v drugi žep pa dolg nož, kar je tedaj vsak pošten človek nosil s sabo.

Odpravil se je zadnje dni velikega srpana, tri dni potem, ko je moral don Rodrigo iti v bolnico. Renzo pa ni hotel iti kar naravnost v Milan, ampak se napoti skozi Lecco in svojo vas, da bi obiskal Agneso in od nje kaj več izvedel.

(Dalje sledi.)

Umrli so:

16. decembra. Josip Križaj, mestni komisar, 58 let Poljanska cesta 17, otrpnenje srca. — Marija Krimmer, mizarja žena, 76 let, Kolodvorske ulice 23, ostarelost. 17. decembra. Ivana Bonač, delavka, 36 let, Sv. Petra cesta 25, jetika.

18. decembra. Jera Miklič, šivilja, 60 let, Poljanska cesta 13, vsled raka. — Marija Bleiweis, gostija, 50 let, Cesta na južno železnico 1, kap.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

čas opazovanja	stanje barometra v mm.	temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padavina v mm.
18. 9. 11. 00	744,6	-3,2	brezv.	megla	
19. 7. 1. 00	743,7	-5,4	sl. szah.	megla	0,3
2. 1. 00	742,1	-0,4	sl. jug	del. oblak.	

Srednja večerajšnja temperatura -3,3°, normale: -1,9

Za šolska darila

priporoča

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani naslednje **povesti za mladino:**

- „Ljubite svoje sovražnike“ — s podobami.
- „Marijina otroka“ — s podobami.
- „Marion, krščanski deček z Libanona“ — s podobami.

Cena broširanemu eksemplaru 40 h. kartonirano 60 h. — Dobé se tudi v finejših vezih po raznih cenah.

NAJLEPŠE PRAZNIČNO DARILO V NOBENI SLOVENSKI HIŠI SE NE BI SMELE POGREŠATI

POEZIJE
DOKTORJA
FRANCETA
PREŠERNA
UREDIL SKRIPT. L. PINTAR

ILUSTRIRANA IZDAJA, SEŠITA 5 K. V PLATNO VEZANA 6,40 K. V USNUJ VEZANA 9 K. NATAŠILA IN ZALOŽILA IG. PL. KLEINMAYR & FED. BAMBERG V LJUBLJANI
•• DOBIVAJO SE PO VSEH KNJIGOTRŽNICAH ••
1023 20-13

Št. 40 013.

Razglas.

1072 2-2

Radi oddaje mizarskih in ključarskih del za zgradbo mestne šole pri sv. Jakobu in za jubilejsko ubožnico vršila se bode

dné 24. decembra ob 10. uri dopoldne

javna pismena ponudbena razprava

pri mestnem magistratu ljubljanskem v prostorih mestnega stavbnega urada, kjer so tudi načrti, proračuni, pogoji in drugi pripomočki ob navadnih uradnih urah vsakemu na vpogled razgrnjeni.

V ponudbah navesti je posamezne cene s številkami in besedami ter preračunati skupne zneske, na podlagi katerih je določiti in priložiti 5 vadij v zapечатih zavitkih.

Na ponudbe, katere ne bodo pogojem zadostovale, ali katere se bodo pogojno glasile, kakor tudi na take, ki bodo prekasno vložene, se ne bode oziralo.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 6. decembra 1900.

DR. JANKO BREJC
zagovornik v kazenskih zadevah
v Ljubljani, na Dunajski cesti
Medjatova hiša.
889 18

ANT. PRESKER
krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne **duhovniške obleke** iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah. Opozarja na veliko svajo zalogo **izgotovljene obleke** posebno na **haveloke** v največji izbiri po najnižjih cenah.
170 85

Brivčev Koledar za l. 1901
je izšel v Trstu.

Koledar prinaša šaljivo gradivo in lepe slike. Dobiš ga povsod, kjer prodajajo „Brivec“. Stane **25 kr.** (50 h).

Kdor se naroči na „Brivca“, plača 6 kron na leto.

Županstvo v Sodražici išče izkušenega

občinskega tajnika

— samca. — Služba nastopi se lahko takoj. 1093 3-1

Trgovina perila. Ustanovljena l. 1890.
A. Furk v Ljubljani
Prešernove (Slonove) ulice št. 22-24
priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega **perila in pletenega blaga**
srajce, spodnjih blač, ovrtnikov, manšet, kavat, robecev, nošav, rokavic, zimskih pletenih jopičev, predpasnikov za ženske in moške, dežnikov itd.
Cene nitke, postrežba točna in prijazna.

Kraški teran,

garantirano naraven in pristen, preskrbuje in razpošilja od 56 litrov dalje (na zahtevo tudi z uzorci) po najnižjih cenah

Anton Černe ml.
v Tomaju, p. Sežana, Primorsko.

NB. Pozor tisti, ki ga rabijo več hektolitrov skupaj, kajti cene se v kratkem zvišajo. 1028 5-5

Velika zaloga kina-srebra.

Podpisane p. n. slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem pričel z dnem 1. decembra t. l. v Mayerjevi hiši, Sv. Petra cesta št. 4 **zlatarski in juvelirski obrt.**

Najprimernejša

božična in novoletna darila

priporočam po najnižjih cenah.

Izdelovanje in popraviljanje vseh v mojo stroko spadajočih novih in starih del izvršujem točno in najceneje v lastni delavnici. Za mnogobrojna naročila se najuljudneje priporočam z velespoštovanjem

Dragotin Košak, zlatar.

Za solidno blago jamčim.

K- Postrežba točna 2-1

Gene najnižje 2-1

Naznanilo.

Čast mi je slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da sem svojo prodajalnico in izložbo na novo preuredil in povečal, imam največjo izbiro vse novosti (secesijon) zlatino, srebrnino, na novo vpeljano kina-srebro, vso namizno opravo, bicikeljne in šivalne stroje, **najceneje** v primeri z drugim blagom.

Slavno občinstvo vabim na ogled in obilni obisk z vsem spoštovanjem.

FR. ČUĐEN, urar,
na glavnem trgu nasproti rotovža.

Garancija od 1 do 5 let. Ceniki tudi po pošti prosto. Srebrne moške ure 4:50 gld., srebrne damske ure 4:40 gld., zlate z močnimi pokrovi 15 gld., budilke 1:50 gld., stenske ure na nihalo v omari 100 cm

1088 2 dolge osem dni idoče 8 gld.

Najceneje, v obče znana največja zaloga in solidna postrežba.

Primerna božična in novoletna darila.

V hotelu „Virant“

v Ljubljani

sprejemajo se naročila na obed in večerjo.

Istotam se sprejmo gospodične v kuhinjsko vežbanje. Poučuje kuharica z Dunaja.

Tudi je na razpolago velika dvorana, pripravna za plesne vaje itd. kacega društva.

Dalje velika klet za vinske trgovce ali kaj jednacega pripravna.

1105 3-1

Št. 31.951.

Razglas.

1082 3-2

Začetkom leta 1901 se ima v smislu zakona z dne 29. marca 1869. l. (diz. zak. št. 67) izvršiti splošno ljudsko popisovanje po stanji z dne 31. decembra 1900.

Z ozirom na določbe §§ 19 in 23 zgoraj navedenega zakona, dolžan je vsak imetelj stanovanja, odnosno vsak družinski gospodar, imeti pripravljene za moške osebe, katere je v stanovanju popisati in katere so rojene v letih 1881 do vštete leta 1891, ter imajo domovinsko pravico v kakor v državnem zboru zastopanih detel, kolka proste izpiske iz rojstne knjige, katere je izdati brezplačno, ali pa poverjen prepis rojstnega lista.

Dolžni so torej vsi imetelji stanovanj in družinski gospodarji, v katerih stanovanjih so ali bodo dne 31. decembra t. l. take osebe, ako iste nimajo že poverjenih prepisov dotičnih rojstnih listov, preskrbeti si za vsako tako osebo tak izpisek najpozneje do konca tega leta, ter se imajo v ta namea **takoj** obrniti na dotični župnijski ali matični urad, kjer se je vpisalo rojstvo.

Ta rojstni list, oziroma ta izpisek boje potem prilepiti na naznanilnico, v kateri se izvrši popis dotične osebe.

To se daje javno na znanje vsled razpisa c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 26. novembra letos. Stev. 17.681

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane.

dne 30. novembra 1900.

Oznanilo.

Čast mi je naznaniti p. n. občinstvu, da sem prevzel in otvoril v Ljubljani v Šelenburgovih ulicah št. 3 (dr. Koslerjeva hiša)

obstoječo

trgovino z dišavami, strupi in materijalnim blagom.

Mnoge zveze, katere imam z največjimi tu- in inostranskimi tovarnami in tvrdkami me stavijo v prijeten položaj, da bom mogel č. odjemalcem vsestransko ustreči. — Zunanja naročila izvršim točno in solidno.

Obiliga obiska prosi z velespoštovanjem

Anton Kanc,
drožerist.

1065 8-7

Najlepše in najprimernejše božično in novoletno darilo za mladino so

„Pomladni Glasi“

ki jih je doslej izšlo deset letnikov.

Dobé se še vsi letniki razen I. in II. in sicer: krasno vezani po 90 kr., v platno vezani po 55 kr., kartonirani po 35 in 40 kr. in broširani po 30 in 25 kr. — III. in IV. letnik se dobta le broširano.

Dobé se po vseh knjigarnah in v semenišču v Ljubljani. 1104 3-1

Kupite svoji soprogi kot božično darilo

Smyrna-imit. salon. preprogo (Teppich)

2 metra široka 3 metre dolga za gld. 5-90.

Predpostelnjaki (Bettvorleger) iste kakovosti za 85 kr.

Razpošilja se vsaki dan na deželo. — Zamotanje brezplačno.

Conrad Schumi „pri novi tovarni

1084 (3-3)

Prešernove (Slonove) ulice 1 Ljubljana.

Štedilno leštilo za tla (Schneider & Co. na Dunaji) je najcenejše in najpripravneše sredstvo za doma o porabo pri leštenju parketnih lužilnih in ličinskih tal, se posuši tekom jedne ure. Dobiva se pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Frančiškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 8 11-7

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Družinska pratika

je izšla.

Dobiva se komad po 12 kr. = 24 vinarjev po vseh prodajalnicah v mestih in na deželi.

Glavna zaloga pri H. Ničmanu v Ljubljani.

Ceniki za razprodajalce pošiljajo se zastoj.

Dunajska borza.

Dne 18. decembra.		Dne 18. decembra.		Dne 18. decembra.	
Skupni državni dolg v notah	98-35	20 mark	23-52	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106-
Skupni državni dolg v srebru	98-10	20 frankov (napoleonov)	19-13	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	93-75
Avstrijska zlata renta 4%	117-95	Italijanski bankovci	90-75	Prijorietne obveznice državne železnice	424-
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	98-65	C. kr. cekini	11-37	južne železnice 3%	333-30
Ogerska zlata renta 4%	117-05			južne železnice 5%	119-80
Ogerska krona renta 4%, 200	92-25			dolenjskih železnice 4%	99-50
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1694-			Kreditne srečke, 100 gld.	398-50
Kreditne delnice, 180 gld.	668-50	3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	172-50	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	350-
London vista	240-10	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	164-	Avstrijskega rudičnega križa srečke, 10 gld.	45-50
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-67	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	199-	Ogerskega	20-25
		4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	94-80	Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	13-50
		Tisne srečke 4%, 100 gld.	139-30	Rudolfove srečke, 10 gld.	58-50
		Dunavske vravnavne srečke 5%	258-		
				Salmovske srečke, 40 gld.	178-
				St. Genois srečke, 40 gld.	203-
				Waldsteinske srečke, 30 gld.	270-
				Ljubljanske srečke	50-
				Akcije anglo-avstrijske omane, 200 gld.	270-80
				Akcije Ferdinandove sov. želez. 1000 gld. st. v.	619-
				Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	813-
				Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	109-
				Splošna avstrijska stavbiarska družba	147-
				Moutanska družba avstr. plan.	433-
				Trboveljska premožnarska družba, 70 gld.	447-
				Papirnih rubljev 100	254-

Kakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri tvebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako tvebanje. Kuparica izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
l. Wellzelle 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosuge kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varosti

unloženih glavnice.